

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Szombat

8. szám.

Pest, april 28. 1849.

Borúra derű.

Hirdetés.

Noha a helybeli lakosok buzgó hazafiságáról meggyőződve; még is emelt panaszok folytán felette szomoruan kelle tapasztalni, miszerint némely uzsoráskodó egyének nyerkémkedési alacson haszonleséstől ingereltetve a törvényes magyar bankjegyeket valódi egész értékökben elfogadni vonakodnak: nehogy tehát egyeseknek illy alávaló üzérkedései a helybeli lakosságra némely homályt vessenek: mindenkinek szigorú büntetés terhe alatt meghagyatik, az említett bankjegyeknek teljes értékbeni elfogadása, ellenkezőt csak honárulótól várhatván.

Kelt Pesten 1849-ki april 27-én.

Lombay Imre,
városi h. főkapitány.

HIVATALOS RÉSZ.

Bem altábornagy, april 19-én már Lugost visszafoglalta; miután elébb Karánsebest, s általa az oláh illyr határról ezredet is a haza hűségére s törvényiránti engedelmességre visszahozta, a lugosi nép seregeinket leirhatlan lelkesedéssel fogadta. Papjai az utcán térdepelve s leborulva áldák megváltóikat, az ellenség Temesvárfelől futott, Bem sarkában van.

Hadi tudósítások.

Győzelemről győzelemre lobognak Magyarországnak zászlói! Igazságos ügyünk öntudata csodákat visz véghez, és nem sokára az ellenség felfuvalkodott hatalma, végromokban fog feküdni. Folyó hó 26-án Damjanich és Klapka tábornokok hadteste Komárom körtáborlott várának felszabadítását egészen bevégezték. És így nem táboroz többé a mocsoktalan várkapui előtt ellenség. Ez alkalommal vitéz csatáraink által a Duna jobb partján levő ellenséges ágyútelepek ostrommal vétettek be, és hat 24 fontos ágyú s két mozsár foglaltatott el, és körülbelül 600 fogoly birtokába jutánk, azok közt az egész Deutschmeister granátos osztály, tisztekkel együtt. Így védi az isten igazságos ügyünket, s örzi népünket, mely a szabadságért küzd.

Pestmelletti tábor, 1849-ik évi april 28-án.

Aulich,

tábornok és a második hadtest parancsnoka.

Bem nagy tábornokunk egy bár régi, de különös az orosz invasiót érintő szakasza miatt érdekes tudósítását közölni célirányosnak láttuk.

Főhadi-szállás Szeben, marczius hó 13. 1849.

Utóbbi rendeletemet folytatólag tudatom a tér-parancsnoksággal, hogy számos ágyúk, töltések

és ruhanemük, egy szóval igen sok katonai kellékek birtokába jutottam Szeben bevételével, mely a seregnak a legjobb szolgálatot teend, de még más igen nagy fontosságú haszon is járult az egész szabadság ügyére nézve az által, hogy itt Szebenben az angol consulates egy ügyvivőjével találkoztam, kit kormánya egyedül a végett küldött Szebenbe, hogy a muszka közbenjárást figyelemmel kísérje, ha valljon bele ereszkedik-e a csatázásba vagy nem? s a szebeni harcban meggyőződve, hogy nagyobbára orosz erő ellen küzdött seregem, tegnap velem való értekezlet után elindult, kormányának hivatalos jelentését megteendő, ezek után biztosan lehet remélni, hogy az orosz erő többé Erdélybe benyomulni nem fog, mivel az angol kormány már ennek előtte óvást tevén a benyomulás ellen, olly intézkedéseket fog tenni, melyek által az orosz közbenjárás meg fog szünni. — Tudósítom még a felől is, hogy most délig még az ellenség nem háborgatott, s ha még ma sem fog megtámadni, az intézkedések már megtették, hogy részemről fog holnap megtámadtatás történni az ellenségre.

BEM m. k.

Hadi hírek.

Ismét csak magányhírekbenl bengézhettünk valamit össze hadaink Dunántúli mozgalmairól.

— Jellachich hadteste folytatja útját a Duna mentében, s utolsó hír szerint már Földvár körül van. Mi célja lehet, nem tudni, Perczel ellen akar e menni, valahol lent a Dunán átkelvé, vagy Eszéknel magát Slavóniába vetni, vagy talán már a mult ősszel kirabolván a Fejérvár kanizsai utvonalt, most a még a Duna s Dráva meg nem látogatott partjait akarja megismertetni a fekete-sárga áldás malasztáival, s így tért haza Horvátországba, hogy miután az éljenekben nagy bójte volt, jól lakhassék a zsviókkal.

— Szerdán Budáról tetemes császári beteg szállitmány küldték el Fejérvár felé, de tegnap este ismét visszatért, s így méltán gyaníthatjuk, hogy rést nem lelt.

— Hentzi 16 mázsa löport rakatott a budai hídfő láncc kamaráiba. S az ebből gyanítható új vandalismus miatt hozzá folyamodó budai hatósági küldöttségnek válaszolá. Ő ezt parancsból tevő, különben ne féltsék a lánchidat, mert nem ez a magyarok útja Buda felé. — Hát csak még is van eszek ezen pártütőknek.

— A külföldtől, és a saját Dunántúli kerületünk távolabb eső részétől, teljesen el vagyunk

zárva. Bécs vonali posta négy nap óta már Budára sem érkezett.

— A budai színházban nincs többé scena hanem széna, mert a várparancsnokság azt takarmánnyal tömeté meg. Akár előbb történet volna még midőn a fekete-sárga cocárdások mulatának benne.

— Az osztrákok Esztergomból elvonulván, az ottani hajóhidat is a budapesti sorsában akarák részesíteni, de nemes szándékok csak némileg sikerült, mert a derék párkányiak megmenték a magok felét.

Kossuth Lajos

hazánk függetlenségi nyilatkozatát indítványozó beszéde April 14.

Részemről is csendet vagyok bátor kérni, mert e templom nagy, s én kissé rekedt vagyok, mellem fáj; nem fognak érteni különben.

Hazám képviselői! Méltóztattak velem parancsolni, hogy a mikor szükségét látom, a táborba menjek; voltam legközelebb, — s onnan visszaérkezvén, kötelességemnek ismerem, ha bár nem ujak azok, minthogy bár a honvédelmi bizottmány által közhírré vannak téve, itt a t. képviselőház előtt nyilvános ülésben hivatalosan megemlíteni egy pár szóval hadjáratunknak eddigi eredményeit.

Vetter altábornagy ur, ki a magyarországi hadseregek fővezérévé lőn kinevezve, mindjárt Tiszafüreden meghülés következtében veszélyesen, legalább súlyosan megbetegedvén, a magyar seregeknek ideiglenes fővezérletéről intézkednem szükséges vala; mert bár mennyire fájlaltuk is a tisztelt férfinak betegségét, de úgy vélekedtem, hogy a miatt a hadi munkálatokban fenakadást engedni nem lehet az ország kára nélkül; s azért az egyesült hadseregnak, mely Görgei, Damjanits Klapka és Aulich tábornokok hadseregének osztályaiából állott, fővezérletét ott a seregnél jelenlevő tábornokok rangbani legidősbbikére Görgei tábornokra bízam, és szerencsésnek tartom magamat, jelenthetni a t. képviselőház előtt hogy a nevezett fővezér és a többi vezérek között, valamint az ügy lelkétől, a hazának szent szeretetétől általihletett lelkesülés, ugy kölesönös legjobb egyetértés, és a munkálatokban ez által biztosított összhangzás, a legjobb siker, mellynek előmozdításában személyes jelenlétemmel is részt vehettem: a legörvendetesebb esemény, a mellyet tudathatok örömmel a t. képviselőházzal. (Tetszés) Átalában a magyar hadsereg lelkesülve van; annak utolsó tagjait is által-

hatotta az ügy szentségére, s az isteni gondviselésnek erre alapított biztos oltalmazó reményére fektetett meggyőződése a győzelemnek; s a melly sereg igaz ügyében, hazája mellett, istenben és vitéz karjaiban bizva a győzelemnek biztos hitével megyen az ütközetbe, az nem féli a halált, az a neki kijelölt pontot elfoglalja bizonyosan; és én láttam örömmel vérzeni el sokakat, kiknek még dülő félben is utósó szavuk az volt: „Éljen a haza!” — Illy auspiciumok között, illy vezérek által, illy lelkesült hadsereg folytatván a maga munkálódását az ellenség ellenében, melly Galga völgyén Mácsától mintegy Fémzaruig erős, megerősített állomást vón, két uton folytatattak a munkálatok; az egyik hadsereg a Gyöngyös-hatvani uton ment előre; a többi hadsereg-osztályok Jászberénynek kerülve, ott egyesültek, s a Zagyva és Tarna vizeni hidon általléptek, — s ez által az ellenségnek oldalába jutottak szemközt Hatvannál. — Görgei mint fővezér a maga hadosztályának közvetlen parancsnokságát Gáspár akkori ezredesre bízván, — Gáspár megütöközött az ellenséggel Hatvannál, és annak elbizakodott vezérét Schlicket, ki magához hivatta volt embereit ebédre éppen neve napján azon biztatással, hogy egyszersmind egy kis magyar nyulkergetést fognak majd látni, diadalmasan meg- és visszaverte, és Hatvant ostrommal foglalta el; melly tette által eddig is tapasztalt vitézségén kívül, hadvezéri képességét bebizonyítván, és különben is a hadseregben az ezredeseknek egyik legidősbje lévén, a reámbizott hatalomnál fogva őt tábornoknak neveztem ki. (Helyes.) A többi seregek Jászberény felé mozdulván elő, legelőször találkoztak az ellenséggel Tápio-Bicskénél Jellachich vezérlette alatt, és a pozíciónak minden kedvezőtlenége mellett is, valamint szinte azon kis tévedés mellett, hogy a hírek, mellyek érkeztek, a falut üresnek mondották, míg az a kerítések mögött erős hadseregekkel a legjobb állásban megvolt rakva, s ez által a legelől nyomult seregeink pillanatig hátrálni voltak kénytelenek: a vezéreknek bátorítása és új vitéz zászlóaljoknak, különösen a 3-dik és 9-dik és az ez előtt ugynevezett Schwarzenberg ezred 3-dik zászlóaljának megérkezése, s a csatábani részvéte által a csata a legdiadalmasabban végződött, és Jellachichnak egyesülve volt, mintegy 18 ezrenyi serege tökéletesen meg- és visszavertett! A visszavert sereg Kóka felé vette visszavonulását azon czélból, hogy a Windischgraetz személyes vezérlete alatt és Schlick alatt levő sereggel egyesüljön, az irtózatos, és csaknem bevehetetlennek látszó pozíciókon, mellyek Pestmegye azon részén Isaszeg vidékén vannak Kókától kezdve Gödöllőig; és csakugyan Isaszegnél, a legnehezebb pozíciókban, hol a lovasság erejét tökéletesen kifejtteni nem is lehetett, ott, a hol a batteriákkal keresztülkaszalva megrakott erdős dombokat nyílt védtelen mellel, szuronysegezve kellett bevenni: vitéz hadseregünk az ellenségnek összes, egyesített erejét, Windischgraetz, Schlick és Jellachich személyes vezérleteik alatt a legdicsőségben megverték. (Éljen.) És e nehéz pozíciók elfoglalatván mikor egyszersmind combinative a hatvani utról Gáspár tábornok a maga hadosztályával előre nyomult, Gödöllőt a főhadiszállást

az ellenség által kiűrtetni kényszerítette úgy, hogy már Gödöllő maga ütközet nélkül vétetett be; és én a szabadságot védelmező isten fiának feltámadási ünnepén estve azon ágyba fektettem le fáradt fejemet, mellyből reggel huszáraink Windischgraetzet kiriasztották. (Tetszés) Innen folytatván további működéseiket vezércink, nyomban, mindjárt Kerepest, Czinkotát seregünk megszállotta; míg egy másik hadosztály a szolnoki vasut vonalon előnyomulva, azt mindenütt a nemzet hatalmába vette, és akkor Monorig, Üllög előre nyomult; seregünknek jobb szárnya pedig Vácig terjedt el. A fővárosban nyomban minden haladék nélkül bemenni a legkisebb nehézség sem volt volna, mert egy részről seregeink a folytonos három négyszeri győzelem által még inkább felelkesülve, és a győzelem reményeiben megedzve, más részről pedig a legerősebb pozícióból kivert ellenség folytonos fárasztó marschok és hátrálások által üzetve, és morális erejében depotencirozva — úgy állott egymásnak ellenében a két hadsereg, hogy legkisebbé sem lehetett volna kételkedni azon, hogy Pestre nyomban bemehetünk. Azonban én, és a vezérek számbavettük a körülményeket: ha az országnak kára, s nagy idővesztés nélkül a fővárost Budavár fokáróli veszélyétől, kárától és szenvedéseitől megmenteni lehet, ha egyszersmind meglehet kimélni vitéz honvédeink becses vérért, a melly kiontandó vala, ha Budavára Pestről ostromoltatik: abban állapodtunk meg, hogy olly módon intéztesse a hadi munkálatok, miszerint, ha isten igazságos fegyvereinknek kedvez, kevés napok alatt a főváros a nélkül, hogy ágyúztatásnak volt volna kitéve, és kevesebb véráldozattal kerülhessen vissza a magyar nemzetnek birtokába, azon magyar nemzet birtokába, melly nemesak a fővárosban él ugyan, mert nincs hely az országban, melly magát a magyar nemzetnek mondhatná úgy, mint az ország maga összesen, de a melly mindenesetre egy igen drága, egy igen becses kincse Magyarországnak.

E szerint intéztetvén a hadi munkálatok, s az ellenség látván Vác felé nyomulásunkat, arra szinte erőt küldött, és apr. 10-kén Damjanics tábornok és vezér, a Götz tábornok vezérlete alatti ellenséges sereget megverte, s Vácot ostrommal bevette, maga Götz az ellenséges vezér, halálosan megsebesítve fogságunkba kerülvén.

Méltóztassanak megengedni a tisztelt képviselő urak, hogy a hadi munkálatoknak további tervezetét nyilvánossá ne tegyem, a mig függőben, mig kivétel alatt vannak; csak annyit mondok tehát: mikép valószínű lévén több adatoknál fogva az ellenségnek azon szándéka, hogy, ha már seregeink által megveretnék is, legalább egy pár nagy tekintetű s fontosságú erős pontot biztosítson egy ideig magának Magyarországon, hogy onnan azután, ha mindent elvesztett, szóhessa ismeretes armányainak fonalát, s annak birtokából intézhesse eselszövényeit arra, hogy a magyar nemzet essék megint vissza régi nagylelkűség hibájába, miszerint annyiszor megcsalatra, nemzeti életének legbecesebb erejében annyiszor megtámadatva — ha kényszerítve volt is fegyvert fogni nemzeti léteért, le nem igaztatott ugyan soha az ellenség fegyvere által igazságos

harcában; de mindig elvesztette harcának gyümölcsét túlfeszített nagylelkűsége által. (Igaz!)

Más részről tudva van a tisztelt képviselőház előtt, miként Perczel tábornoknak a bácsi hadsereg vezérletére lett kiküldetése az általa eddig kivívott dicsőséges eredmények által annyira biztosítva, annyira igazolva van, hogy azt kell mondani, mikép az ő oda való kiküldetése egyike volt azon szerencsés huzásoknak a sors urnájából, mellyek körül a nemzet szabadságának megszerzése s biztosítására forog. (Igaz. Éljen Perczel!) Pétervárad, melly már Eszék sorsával volt az ellenség armányai következtében fenyegetve, megmentve, biztosítva lón. Szent-Tamás, melly a magyarnak annyi haszontalanul elpazarolt nemes vérebe került, mert az ott folyni kész nemes vért árulók vették volt körül, Perczel tábornok által bevéve, s az ellenség a romai sánczokból is, honnan a magyar és német falvak porrá égetve, pusztitattak, s azon legszebb vidéken Magyarországnak a békes és iparos magyarfaj földönfutó koldússá tétetett volt, ostrommal kikergetve, s maga az egész Csajkáskerület is már a törvénynek s magyar hatalomnak meghódolt.

— Meg vannak téve az intézkedések, hogy Bánátra nézve legközelebb hasonló biztos sikerrel történjék meg az, a mi e nemzetnek érdekében van, s Bánát az ellenségtől szintugy kitisztítva s a nemzetnek visszaszerezve legyen.

Meglehet tisztelt képviselőház, hogy az ellenség nem elégelve meg azon szenvedéseket, miket a nemzet nyakára eddig hárított, új meg új invasiókkal fogja megkísérteni, megölni a magyar nemzetet: de legyen nyugott a nemzet, mert ha leéltük a mult idők nehéz napjait, a midőn bennünket az ellenségnek kész hatalma, a saját kebelünkben bujtogatott pártütéssel, fegyvertelenül, készületlenül, erő, pénz, katona, fegyver, lőszer, puskapor, ágyú és minden nélkül talált, a mivel egy nemzet magát az igazságtalanul megtámadó ellen védelmezheti, s mégis most april havában úgy állunk, a mint elmondani szerencsénk volt: tehát hiszem a magyar nemzetről, hogy nem lehet többé olly gyáva, miszerint arra, a mi még hátra van, ha tiszteres erővel akarának is reánk rohanni, megmérkőzni elhatározott ne legyen, s elhatározott annyivalinkább, mennyivel bizonyosabb, hogy már most készületlenek nem vagyunk, s ha imitt amott sorainkban megritkultunk is, de legyen áldva az isten érette, meg is tisztultunk. (Ugyvan.)

A kormány kötelessége szerint, gyámolítva a tisztelt képviselőháznak rendíthetetlenül elhatározott resignativus hazaszeretete által, s gyámolítva a népnek magasztos hazaszeretete által, mellynek tanuja valék utamban mindenütt, de mellyet olly magas fokon nem találtam mégis sehol, mint éppen azon vidékeken, mellyek az ellenség nyomását érezték volt, — a kormány, mondom, mindezekről gyámolítva, nem fog semmit elmulasztani, hogy ha új meg új ellenség fenyegetné is az országot, azzal is diadalmasan megmérkőzhessünk, és én nem csak a hitnek szent hitével, hanem az észnek meggyőződésével mondom: elérkezett a

perez, midőn Magyarországnak szabadabbá, függetlenné kell lennie, — elérkezett a percz, midőn Magyarországnak különösen a nemzet képviselőinek kötelessége, isten a világ, Europa, és a nép előtt kimondani, hogy szabadok, függetlenek lenni akarunk! (Leirhatatlan lelkesedés, éljenzés és tapsolás.)

Uraim! ha én visszaemlékezem azokra, a mik épen most egy esztendeje történtek, és a mik közt az isteni gondviselésnek kiszámíthatlan rendelete szerint én magam is az események által a szerénység porából, mellyet örömezt vallottam magaménak, kiemelve, némi tevékeny részt vevék; ha visszaemlékezem azon hűségre, mellyel az idők viszontagságai alatt iparkodtam az ausztriai háznak trónusát megtartani segíteni; s ha végig tekintem az árulást, hitszegést, ha végig nézem azon hálátlanságot, mellyel ezen indulat, — melly indulata keblemnek közös volt a nemzet összeségével, az ausztriai ház által viszonztatott: talán mentve volnék isten és emberek előtt, ha személyes bosszuval, s a szenvedélynek némileg felingerült hangjával mondanám azt, hogy velem rendelkezhetik isten akár mint ez életben, bocsáthatraám szenvedést, bocsáthatja reám a vérpadot, bocsáthatja reám a bürök poharat, vagy a száműzést: de egyet nem bocsáthatraám soha, azt nem, hogy én valaha az ausztriai háznak alattvalója legyek. (Általános tetszés, közlekedés!) Azt nem bocsáthatja reám isten sem, mert az embernek, ki el van határozva valamire, bár lánczokba szorítatnának minden tagjai, mindig marad elég ereje meghalni tudni, ha másképp nem mentheti meg magát. (Roppant hatás.) Hanem uraim! én mint egyike a nemzet azon képviselőinek, kiket a nép bizalma e nehéz időkben meghívott arra, hogy Magyarországot először megmentsek, azután ujjaáteremtsék, s tegyék jövődjét szabadabbá, nagygyá, diésővé, — én, mint a nemzet képviselője, a személyes ingerültség, a személyes indulat és szenvedély minden gondolatát esküm szerinti kötelességemnél fogva keblemről a nemzet nagy kérdéseinek megítélésénél száműzni kötelesnek vallom megamat: azért mindezt mellőzve, higgadtan, szárazon, nem akarva szólni az indulatokhoz, veszem fel röviden az eseményeket, mint előttünk állanak.

Az 1848-ki törvények erős meggyőződés szerint, Magyarországon nem revolutio szüleménye. Az 1848-ki törvényekkel a magyar nemzet nem tett revolutiót, nem volt az semmi egyéb, mint biztosítása azon jogoknak, mellyek papíron, és ha királyok esküje a papíros malasztjánál több volt volna, a királyok esküjében s a velők kötött alkukötésekben mindig sajátunk volt isten s világ előtt. Törvényeinkben ki volt mondva, hogy Magyarország szabad és független, és semmi más nemzetnek alávetve nincs, még az is, hogy a király távollétében a királyi hatalom nagy részének gyakorlata a nádorra, mint helytartóra bízott az új törvények által, nem új s nem ismeretlen szerzemény történetünkben, mert a nádor ezer év óta mindig a királyok helytartója volt,

s más változás nem történt a dologban, mint csupán az, hogy a melly szabadságot, függetlenséget, s önállást ennekélőtte a kormányzóékek, s különösen a magyar királyi ugynevezett helytartó tanács törvény szerint fentartani köteles volt volna, ezen törvényeknek fentartása, végrehajtása s biztosítása ministerekre, nem pedig egy collegialis tanácsra bízott. Ez volt az egész változás, a minő változásokat azok, kik a magyar históriát ismerik, többeket fognak feltalálni; mert hiszen maga a helytartó tanács is nem olly régi institutio, a mult században hozatott be csak. Hanem azon magában csekély változás, hogy az igazgatóságok helyett igazgatók, s a tanácsnokok gyűlése helyett ministerek állitattak, az országának mégis egy nagy szerzemény volt, azon szerzemény t. i. melly által egyes emberek személyes felelőssége alá valának helyezve a törvények, s a nemzetnek azon jogai, mellyeket a collegiumok, a collegialis administratiók nem őriztek meg, mert testület magában véve, személyes felelősséggel praxisban nem bír; hanem épen az, hogy a ministerialis kormányzat által a nemzetnek jogai, mellyekhez tartozott, hogy a népnek vérével s pénzével az ausztriai ház, s bécsi tanácsnokai kényök kedvök szerint ne rendelkezhesse, mondom, épen ezen ministeri felelősség, melly azon jogokat biztosítandó vala, azt ragadta ki az ausztriai zsarnok hatalomnak kezéből, mit mindeneknél nagyobbra becsült, t. i. az önkényes uralkodás lehetőségét az országon, s a hatalmat, hogy a magyar nép vérével s pénzével, nem saját hazánk javára, megmentésére, hanem önkényes czéljaira kénye kedve szerint disponálhasson. S e szándékát valósitotta is 300 éven át; mert ha látjuk, hogy isten a jólétnak s boldogságnak minő elemeit adta a földnek; ha látjuk, mennyi, erő pénz, egészséges ifju erő van e népben, s végig nézünk az országon: „keservse fájdalommal kell elmerülni az embernek a mult előtt, milly borzasztó végzet volt az, hogy a boldogság annyi elemeivel, e jobb sorsra érdemes népnek olly szegény, olly nyomorultnak kellett lennie, mert vérenek az önkény támogatására, idegen nemzetek rabigába fűzése végett kellett omlani, s keserves véres verejtékének az ausztriai udvar végetlen, s a népek szabadságával ellenkező szükségének fedezésére kellett fordítatni.“ (Igaz!) Azt pedig nem lehetett megengedni, hogy nálunk fejlődjék ki az erő s vagyonság, mert félték, hogy ma majd vagyonosabbak leszünk, nem fogunk akarni szolgák lenni. Ez a 848-diki törvényeknek, nem mondom históriája, hanem belső lényege. Ezen törvényekre esküdött meg a király, V. Ferdinand, de alig mondotta ki azt, hogy megtartom, s mások által megtartatom: már nevezett Horvátországba egy bánt a még akkor egészen meg nem alakított ministerium befolyása nélkül azon megbizással, kezdjen Horvátországban lázadást pártütést, a magyar nemzet ellen; s csakhamar elkövetkezett a ráczoknak fellázadása, a melly annyi borzasztóságokkal volt összekötve, minőket alig ismer az az ujjab korban a historia. S a király és az ő házának tagjai az egyik nyilatkozványt a másik után küldötték, hogy ekint s akint roszalják a pártütést, hogy parancsolják, térjenek vissza a

törvény s magyar ministerium iránti engedelmessegre; s mig minékünk jó bolondoknak, kik a ministeriumban valánk akkoron, e port szemünkbe szórták; még mi lehetetlennek hittük az árulás azon nemét, hogy midőn egy király s annak családja kárhoztat valamit s bűnnek mond, azt a bűnt tettekben minden hatalmával gyámolítsa: addig azon pártütőknek küldöttek fegyvert, biztatták esókokkal, küldöttek pénzt, küldöttek ausztriai tiszteket, szóval mindent a magyar nemzet elleni háborunak folytatására, miszerint a nemzet ereje önmaga keblében szerteszagatva leendvén, ő aztán a maga császári seregével, mint a gyenge báránnyra lecsapó sas, egyszerre semmivé tehesse e nemzetet! S e képmutatás annyira ment, hogy önöket magukat uraim, tisztelt képviselők, azon király a végett hívta össze, hogy teremtsenek katonai erőt s pénzerőt a kormányznak a végett, hogy azon lázadást s pártütést, mellyek ő s királyi családja, leghatározottabban kárhoztatott, minélelőbb legyőzzék, s Magyarországon a békét s a királyi esküvel szentesített törvények tekintélyét helyreállítsák, s ez az alapja önök együttlétének; — de mig minket e végett együvéhittak, csak azt lesték, hogy érkezzék meg az idő, midőn biztosan betörhet Jellachich az országba, s nyomban a császári ótalom nyílt paizsa alá vette őt az ausztriai ház, a pártütő kedves emberré vált, sőt annak, kit honárulónak bélyegzett egynehány nappal előbb, kezébe akarta letenni a Magyarország feletti hatalmat, s a magyar polgárok élete s vagyona feletti önkényes zsarnokoskodhatást. Mert azt gondolá, hogy ha mi a ráczokkal nem tudunk elkészülni Szent-Tamásnál az ott fenforgott árulások miatt: a betört Jellachichal annálkevesebbé fogunk megérközhetni; mert nekünk minden kísérteteken keresztül kellett menni, s így keresztül mentünk saját hazánkifiai árulásának kísértetein is, s maga azon vezér, kit a Drávához küldénk, hogy őrizze a magyar határt, már akkor czimborált az ellenséggel, va- valamin most nyíltan küzd ellenünk, ha ugyan valahol meg nem lövetett. (Nevetés.)

(Vége következik.)

Pest, april 28.

Debreczeni hírek szerint a leendő vagy meglett ministerek következők Szemere Bertalan belügy, Perényi Zsigmond igazságügy; Horváth Mihály, közoktatási, Görgey Arthur hadügyi, Vukovits Sebő kereskedelmi, Batthyáni Kázmér, külügyi, Duschek F. pénzügyi ministerek. Többéről nem hallottunk, és így a közlekedési még nem volna betöltve. Mi a combinatiót politicailag igen szerencsésnek tartjuk, a nélkül hogy tudnók, mi féle alakban fogja magát kijelenteni a hatalom, de e combinatióban akkor is megnyugodnánk, ha tisztán democratainak mondaná ki magát örök időkre, holott jelenleg a szárnyoló hírek új királyság, vagy királyi család alapításáról beszélnek. Fama, malum quo non aliud crudalius ulum.

Szemerét most esztendeje épen e lap korholá, miért? meglehet talán olly egyénért, kit e lap

jobban szeretett volna belügyinek, mint Szemere. De neki legyen elégtéve esztendő mulva ugyanitt a kisszerű kapezaskodásért. Szemere megmutatá, ki ő. Mi tudjuk, hogy ő testestől lelkestől democrata, mind a mellett nem Madarász de ne is legyen az.

Perényi Zsigmondról az időből emlékezünk igen szívesen, mikor tiz év előtt a politikai vádlottakat per fas et nefas ítélte a királyi törvényszék. Perényi ugyan magnas létére, melegebben szólta a mágnás Wesselényi, mint az ügyvéd vagy ujságíró Kossuth mellett, de ezt a gyöngeséget azóta le kelle vetköznie. Legujabban, mint a debreczeni felsőház váltig hű másodelnöke, követé a kormányt, s ez által nemzeti függetlenségünk védőihéz a legbelsőben csatlakozott. Hogy jó törvénytudó, az áll, de hogy jó törvényhozó is lesz-e mint minister, arról kétségkívül annak kell világos tudomásának lenni, ki által a tárca reá bízott.

Horváth Mihály a múlt őszön, mikor a Batthanyi ministerium lelépett és új combinatiók voltak keringésben, remeget a hirtől, hogy ő közoktatási ministernek vankijelölve, s a balga circumspectio még olly ügyetlen gondolkodásra is vetemedett, hogy protestans és ó-hitű ministerekről is volt szó. Az idők azóta fejünkbe verték azt a nagy igazságot, hogy Magyarországon nem jó lenni vallásfelekezetnek, hanem egy nagy nemzeti érdekekben központosult akarataknak. Ki még most is vallásos felekezetiségről beszél, méltó hogy meghaljon, mint az apját üldöző Absolon. Magyarország most új álláspontra jutott; magyarok és magyar azon nemzeti hiten vagyunk mindnyájan a szabadság és függetlenség nevében, s eme politika nemzetiség eszméjének érvényre kell jutni minden áron, s megértetni minden nyelvi és vallási felekezetek által egyiránt, különben nincs üdv, nincs jövő. Ezt megértve, Horváth Mihály esanádi püspök, reméljük, a múlt őszi töprengés nélkül foglalandja el helyét minden Hám Jánosok és kalvinista vagy szerb igények daczára, mert efféle apróságoskodásnak ki kell hullani az ujjalakítás rostájából.

Görgey Arthur, hadvezér, a minő kevés van; minister pedig rossz lehet. Minek az neki? Nyugalmaszani akarják a csata-tervek alkotóját, s templom egerévé tenni a viadal oroszlanját?

Vukovics Sebő egyike s talán egyetlen azoknak, kik a fentebb említett political nemzetiség eszméjét vérökbe olvasztották, s mint ilyen, teljesen méltó a neki jegyzett állomásra.

Duschek Ferencz szakértése kérdésem kívüli pontra teszi, s reméljük sok pénzviszonyi zavarokat, mellyek feneként harapóznak el nemzetgazdálkodásunkba, el fog nyomni, megakadályozni. Ő meg fogja őrizni a garasokat, a forintok

ugy is megőrzik magokat, egy angol közmondás szerint.

Bathányi Kázmér, a jó fajú Batthyániakból, mint a nemzeti harcok bajnoka, közeliismerésben részesül. Ki itthon lelkesen dolgozott, külföldi összeköttetéseiben is fogja tudni védeni a magyar nemzet érdekeit. Ő el van választva, kövesse hivatalát.

Pest april 28.

Pest városa ma közgyűlést tartott. Az előbb szokatlan nagy számban jelen volt képviselők lelkesültsége bizonyítja a város felséges szellemét. Kossuth neve szünni nem akaró éljennel fogadtatott. Felolvastaték a függetlenségi nyilatkozat, elfogadtatott, s a határozott küldöttség viendi Debreczenbe.

— Batta Samu Pest megyei kormánybiztos. Jankovics György Windischgrätz-Babarczyféle pesti másod alispánt befogatta. Madarász László, Eckstein Rudolf és Hajós József futással menekültek hasonló sors elől.

Legujabb hír. Szegedről ma érkezett levél szerint Temesvár Bemnek megadta magát. — A rácz lázadók Torontálban teljesen megverték. Főhelyök N. Kikinda elfoglaltatott. A kivándorlott megyei hatóság ismét visszatért, s ideiglenesen N. Sz. Miklóson üté fel székét.

Folyó év május 1-től december végig a Marczius tizenötödikére ezennel előfizetés nyitattik. — Előfizethetni a kiadó hivatalban (Országut Kunewalderház) és minden álladalmi postahivatalnál. — Előfizetési ár: Budapesten házhordással 5 fr. postán boritékban küldve 6 fr. p. p.

Hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetések egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 2 kr. pp. fizettetik.

A legjobb hajnövesztő és hajvést gátló kenet:

Úgy a szőke, pirók és ősz haját, barkót és szakált sötétre szinező miséggel is, újra készílvé kapható Pesten: Nádorutza. Sz. 208. A hátsó 1-ső emeletben sz. 12. köcsögje 1 és 2. pf.

3—1

Bécsi zongora-raktár.

Péter Vilmosnál váci utcában a nádor vendéglő mellett, folyvást nagy mennyiségben új és átjatszott bécsi zongorák a legjutányosb áron és kölcsönbe is kaphatók.

Nyilatkozat lapom ügyében.

A már 4 hónap óta meg nem jelenhetett Pesti Divatlap és Nemzetőr t. előfizetőinek megnyugtató végett ki kell nyilatkoztatnom, hogy miután a postán bejött, de számomra ki nem adott előfizetési pénzeim egész összegét lefoglalás magával vitte egy postai főtisztviselő, ki a császári sereggel együtt fővárosunkat elhagyá, s miután e vésszes időben szenvedett tetemes kárvallásaim s az idő rövidsége miatt különben sem volnék képes a már 4 hónap óta elmaradt számokat május-és juniusban utánpótolni, s a megszakadt közlekedés miatt nem is küldhetném el azokat mindenhová; — kénytelen vagyok leginkább vidéki előfizetők által pártolt lapom kiadását rövid időre elhalasztani. Lapom ujonan megkezdendő folyamáról annak idejében bővebben tudósítandom a t. előfizetőket. Pest, april 26. 1849.

V a h o t I m r e.

Haslinger József sz. György nap óta a széna piacon fekvő két pistol czimű vendégfogadó betűjé, magát s fogadóját a tisztelt közönség pártfogásába ajánlja. Tudatván egyszersmind, hogy a Jellacsics féle huszár tiszt elrejtése miatt bűnös két pistoli fogadós nem ő, hanem sz. György napján kiköltözött elődje volt.

3—1

Két 16 m. 1 h. nagyságu, 6 éves hámos, s egy 15 m. 1 h. nagyságu 6 éves lovagló lovak eladók, ujtér gr. Steinleinház 1. em. jobbra értekeződhetni erántok a tulajdonosnál.

LOVASSI BETTI föllépte.

Nemzeti

színház.

Pest, szombaton, april 28-kán, 1849.

DON PASQUALE.

Nagy vigopera 3 felvonásban. Zenéjét írta Donizetti Olaszból fordította Egressi Benjámin.

Rendező: Szerdahelyi.

S z e m é l y e k:

Don Pasquale, agg nőtelen	— —	Benza.
Malatesta, orvos, barátja	— —	Füredi.
Ernesto, don Pasquale rokona	— —	Sz. Ger.
Norina, fiatal özvegy, Ernesto kedvese	— —	LOVASSI Betti.
Jegyző	— —	Petrik.
Szobaleány	— —	Horváth T.
Udvarmester	— —	Korcsok.
Fedrász	— —	Hubenai J.
Divatárus	— —	Bratka.

Szolgák. Nőcselédék.

LOVASSI BETTI mint szerződött tag először lesz szerencsés föllépni.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. Egyes szám ára 3 kr. pp.